

Alina MARGARINT,
asistent universitar al Catedrei „Științe polițienești și socioumane”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI

PREMISELE MIGRAȚIEI ȘI IMPACTUL REFUGIAȚILOR ÎN STATELE EUROPENE

Rezumat

Istoria omenirii din cele mai vechi timpuri a fost marcată și modelată de circulații masive ale populațiilor. Circulația interstatală și intercontinentală a persoanelor rămâne o caracteristică esențială a lumii globalizate de astăzi, devenind poate și mai esențială în modelarea realității sociale globale. Evoluțiile social-economice și politice care au avut loc în ultimele decenii și continuă să aibă derul la nivel global au creat premisele unor schimbări considerabile în domeniul migrației, impunând acordarea unei atenții deosebite față de aceste probleme, care tot mai frecvent sunt abordate în cadrul dialogului politic și colaborării internaționale.

Cuvinte-cheie: circulație, populație, liberalizare, mobilitate, migrație.

Summary

The history of mankind since ancient times was the model of massive population movement. Interstate and intercontinental circulation of people remains a key feature of today's globalized world, becoming perhaps more in shaping global social reality. Developments in social, economic and political that have occurred in recent decades and continues to run globally have created prerequisites for significant changes in migration, imposing paying attention to these problems, which increasingly are addressed in the political dialogue and international collaboration.

Keywords: circulation, people, liberalization, mobility, migration.

Introducere. Istoria omenirii din cele mai vechi timpuri a fost marcată și modelată de circulații masive ale populațiilor. Circulația interstatală și intercontinentală a persoanelor rămâne o caracteristică esențială a lumii globalizate de astăzi, devenind poate și mai esențială în modelarea realității sociale globale. Disparitățile în dezvoltarea social-economică a diferitor state și regiuni, împreună cu liberalizarea și intensificarea fluxurilor de capital, bunuri și servicii, precum și eficientizarea sistemelor de comunicații facilitează tot mai mult mobilitatea persoanelor și, implicit, a forței de muncă.

Metode și materiale aplicate. În abordarea problemei refugiaților au fost folosite cercetarea mai multor surse bibliografice, analiza riscurilor ce reiesă din problema actuală a proceselor migratorii.

Migrația a existat de la începuturile omenirii. Fenomenul nu a încetat în timp, însă a înregistrat schimbări și a căpătat noi forme. Procesele migratorii se desfășoară simultan și sunt în creștere în multe țări ale lumii.

Printre motivele principale ce determină migrarea resurselor de muncă se află diferiți factori cu caracter economic și neeconomic.

Cauzele migrației sunt:

- nivelul de dezvoltare economică diferit: nivelul de dezvoltare industrială a țărilor se află la diferite niveluri. După cum arată practica, forța de muncă migrează din țările cu un nivel de dezvoltare redus în țările cu un nivel de dezvoltare mai înalt;
- existența diferențelor naționale în salarizare;
- existența unui șomaj organic în unele țări, în primul rând, în cele slab dezvoltate;
- mișcarea internațională a capitalului și funcționarea corporațiilor internaționale [2].

Cauzele migrației neeconomice a populației sunt de ordin politic, național, religios, de exemplu, conflictele din Orientul Mijlociu își au rădăcina, de cele mai multe ori, în fundamentalismul religios, care a dat naștere mai multor grupări de tip terorist. Hamas, Hezbollah, Al-Qaida sau Fatah (Mișcarea Națională pentru Eliberarea Palestinei) sunt doar câteva dintre organizațiile din Orientul Apropiat care au făcut ca pacea să fie un deziderat al populațiilor într-un conflict țesut ca o pânză de păianjen rezistentă. Pentru cele trei țări menționate, orizontul păcii nu se întrezărește, iar locuitorii sunt prinși în orașe ca în adevă-

rate închisori urbane. De asemenea printre cauze mai menționăm și premisele rasiale, familiale etc.

Măsurile economice în sine nu pot constitui motive ale solicitării statutului de refugiat, decât în cazul în care aceste măsuri sunt consecințe ale unor măsuri politice de constrângere.

În literatura juridică migrații economice sunt analizați în cadrul categoriei vaste de migranți. Migranții și-au părăsit țara de origine din motive personale, voluntar și intenționat. Ei au plecat pentru a căuta o viață mai bună, o cale de realizare cu succes a propriilor idealuri și a propriului potențial.

Spre deosebire de ei, de obicei, „...refugiații au fost nevoiți să-și părăsească țara de origine datorită unor motive independente de voința lor. Plecarea lor este forțată, involuntară și neintenționată. Deosebirea constă în aspectul volitiv al plecării și al imperiozității acesteia” [1, p. 47].

Criza refugiaților domină agenda publică o perioadă îndelungată. Vedem zi de zi fluxul continuu de oameni care intră în Europa. Sunt oameni alungați de acasă de foame, distrugere, teroare. Vedem, mai nou, cum Europa încearcă să înțeleagă ce i se întâmplă și, eventual, să facă fața acestei probleme fără precedent. „Această dramă de dimensiuni complexe are niște cauze complexe. Cel mai elocvent exemplu este Siria. Acolo, 11 milioane de oameni și-au părăsit casele în ultimii patru ani. Au plecat prin te miri ce colțuri ale țării lor, prin țări vecine și, mai nou, vin în Europa. Ce i-a gonit? O combinație devastatoare: regimul Bashar al-Assad și ISIS” [3].

Procesele migraționale influențează atât situația socială, economică și demografică din țară, cât și stabilitatea și securitatea statului.

Cel mai evident impact al migrației este cel demografic, afectând dimensiunea și compoziția populației atât din țara de origine, cât și din țara-gazdă. În cazul statelor dezvoltate ale epocii moderne, astfel de schimbări au implicații extinse – diferite de cele din epocile anterioare – pentru nivelul și furnizarea de servicii sociale, locuințe și educație, ca și pentru funcționarea economiei în sine. Imigrații îi

presează pe săracii autohtoni și pe muncitorii din partea de jos a pieței locurilor de muncă, împovărează sistemele bunăstării deja distruse și, în general, provoacă secătuirea finanțelor publice.

O imagine mai detaliată a consecințelor economice ale migrației pentru economiile gazdă poate fi desprinsă din câteva considerații calitative.

În primul rând, impactul depinde clar de caracterul exact al migrației. Migranții nu pot fi considerați drept o masă omogenă atunci când este evaluat impactul lor economic. La celălalt capăt al scării, refugiații ocupă slujbele lipsite de siguranță, prost plătite și reglementate evaziv.

Impactul refugiaților pe plan social arată că „...imigrații au împărțit Europa în două. În mai multe capitale europene au fost organizate acțiuni pro și anti refugiați. Mii de oameni au participat la marșuri de susținere a imigranților în Spania, Portugalia și Marea Britanie. De cealaltă parte un număr mare de persoane au manifestat contra lor în Polonia, Cehia și Slovacia” [4].

Între timp, în număr record de refugiați au intrat de curând în Ungaria, cu câteva zile înainte ca Budapesta să închidă cu un gard frontiera sa cu Serbia. La München au ajuns peste 12 mii, determinând autoritățile locale să anunțe că au ajuns la limita capacităților de primire.

Presedintele Consiliului European a anunțat că va convoca o întâlnire a șefilor de stat și de guvern din UE dacă discuțiile dintre miniștrii de Interne nu vor duce la nici un rezultat. Într-un interviu pentru publicația „Bild”, premierul ungar a cerut Uniunii Europene să acorde trei miliarde de euro statelor vecine Siriei. Astfel ca acestea să gestioneze mai bine refugiații, care nu ar mai avea motiv să vină în Europa. Ungaria a mobilizat armata pentru a face față valului de refugiați și a anunțat că imigrații ilegali vor fi arestați. Între timp, într-o înregistrare audio publicată pe Internet, liderul Al Qaida Ayman al-Zawahri le-a cerut tinerilor musulmani din Occident să nu ezite să comită atacuri în țările în care se află.

Concluzii.

Se face, zilele acestea, multă vorbire în audiovizual despre migrația siriană, și nu numai, pentru că printre exilați se află și alte naționalități, unele din zonă, altele nu. Migrația spre Vest este percepută ca soluția ideală pentru depășirea greutăților vieții.

Evoluțiile social-economice și politice care au avut loc în ultimele decenii și continuă să se deruleze la nivel global au creat premisele unor schimbări considerabile în domeniul migrației, impunând acordarea unei atenții deosebite față de aceste probleme, care tot mai frecvent sunt abordate în cadrul dialogului politic și al colaborării internaționale.

Referințe bibliografice

1. Dreptul refugiaților, R. Starașciuc, Chișinău, p. 47.
2. Migrația - aspecte introductive: www.migratia.md- (vizat 14.09.2015)
3. Migrația internațională: <http://conspecte.com/Geoconomia/migratia-internationala.html> (vizat 12.09.2015)
4. Migrația în Republica Moldova, cauze și efecte: <http://diplom.md/student/samples-of-student-work/29-socialnaia-rabota/477-migraia-in-republica-moldova-cauze-i-efecte> (vizat 14.09.2015)